

Nyttiggørelse af jord i en krydsild af tilladelseskrav

Partner, advokat (L) Jacob Brandt

Udvalgte spørgsmål om nyttiggørelse af jord

- Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?
 - ◆ Hvornår er jord affald?
 - ◆ Hvornår er anvendelse af jord et godkendelsespligtigt anlæg?
 - ◆ Hvornår er anvendelse af jord, som er affald, nyttiggørelse?
 - Hvornår skal man have en § 19-tilladelse?
 - Hvornår skal man have en landzonetilladelse?
 - Hvornår kan man nøjes med en § 52-dispensation?
 - Hvordan spiller det hele sammen med jordflytningsbekendtgørelsen?
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1:
 - ♦ *"Virksomheder, anlæg eller indretninger, der er optaget på den i § 35 nævnte liste (listevirksomhed), må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf."*
 - Miljøbeskyttelseslovens § 35, stk. 1:
 - ♦ *"Miljøministeren udfærdiger en liste over særligt forurenende virksomheder, anlæg og indretninger, som er omfattet af godkendelsespligten i § 33."*
 - Hvis et anlæg mv. kan henføres under et listepunkt på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 eller 2, skal der ansøges om en miljøgodkendelse
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Eksempler på relevante listepunkter (bilag 2):
 - K 201: *"Anlæg. Der nyttiggør farligt affald, hvor virksomhedens aktiviteter ikke er omfattet af listepunkt 5.1 eller 5.2c i bilag 1"*
 - K 205: *"Anlæg, der bortskaffer ikke-farligt affald ved anden behandling end deponering eller forbrænding, bortset fra anlæg under listepunkt 5.3 i bilag 1"*
 - **K 206: "Anlæg, der nyttiggør ikke-farligt affald, bortset fra anlæg under listepunkt 5.3 i bilag 1, autoophugning, skibsofhugning, biogasfremstilling, kompostering og forbrænding."**
 - **K 207: "Deponeringsanlæg for ikke-farligt affald, som modtager mindre end eller lig med 10 tons affald pr. dag, og som har en samlet kapacitet på mindre end eller lig med 25.000 tons, med undtagelse af anlæg for deponering af inert affald."**
 - K 208: *"Deponeringsanlæg for ikke-farligt inert affald"*
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Hvornår er jord affald?
 - Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1:
 - ♦ *" Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, jf. bilag 2, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med."*
 - ♦ Der er som udgangspunkt ingen grund til at anse jord som undtaget fra affaldsdefinitionen
 - Spørgsmålet er herefter, om der er anvendelige undtagelser
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Hvornår er jord undtaget fra affaldsdefinitionen?
 - ♦ Forarbejderne til jordforureningslovens § 50, stk. 4 (lov nr. 507/2006):
 - *”Under visse betingelser må uforurennet jord, der graves op, antages at falde uden for affaldsdefinitionen.*
 - *Dette er tilfældet, når jordproducenten har en aftager af den uforarbejdede jord på opgravningstidspunktet, og jorden derfor aldrig når at blive til affald, før den finder anden anvendelse. I disse tilfælde må jorden anses for at være et produkt.*
 - *Ved afgørelsen af, om der er tale om et produkt eller affald, bør der lægges vægt på, at aftalen om aftagning af jorden er indgået senest på opgravningstidspunktet, og at jorden kun oplagres for en kortere tidsafgrænset periode, inden den finder fornyet anvendelse.*
 - *Såfremt jorden oplagres for en længere eller ikke-tidsafgrænset periode, må jorden anses for at udgøre en byrde for ejeren, hvilket er et indicium for, at der er tale om affald. Støtte for sådanne betragtninger findes i præmisserne for den såkaldte »Sidestensdom« fra EF-domstolen (dom af 18. april 2002, sag C-9/00).”*

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Sondringen mellem affald og produkt
 - ◆ Affaldsdefinitions subjektive element er afgørende:
 - Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, jf. bilag 2, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.
 - ◆ Forureningsgrad er som udgangspunkt uden betydning for, om der er tale om affald
 - ◆ Der kan herunder lægges vægt på følgende:
 - om affaldet er et tilsigtet produkt.
 - om der forudgående er indgået aftale om afsætning til anden lovlig anvendelse.
 - om den faktiske eller påtænkte oplagring forud for afsætning kun er af kort varighed.
 - ◆ Det er altid en konkret vurdering, jf. den såkaldte "Mafioso-sag" (sag C-194/05).
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Hvornår er anvendelse af jord et godkendelsespligtigt anlæg?
 - ◆ Højesteret tog stadfæstede nævnets afgørelse i sagen om Juelsberg Gods (MAD.2015.227H):
 - Udføres over en periode på 2-3 år
 - Forskellige jordpartier fra forskellige lokaliteter
 - Krav om løbende dokumentation for forureningsgrad, egenkontrol, driftsjournal
 - Krav om signalnet, afslutning med ren jord samt beplantning
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Riffelbanen i Engelstrup (NMK-10-00893 af 19. december 2017):
 - ♦ **Reparation og forhøjelse af støjvold** med lettere forurenede jord
 - Ca. 8.000 m³ lettere forurenede jord
 - => godkendelsespligt
 - FeF Chemicals (MAD.2012.3022):
 - ♦ **Terrænhævning og dige**
 - Forurenede jord, som er affald
 - Ca. 4.800 m³ forurenede overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder på grunden
 - => godkendelsespligt
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Vejen i Tårnby (MAD.2013.1249):
 - ♦ Vejbyggeri med **anvendelse af jord som vejfyld**
 - 1.200 tons forurenede klasse 4-jord, som er affald
 - behov for vilkår om signalnet over, under, ved siden af
 - behov for vilkår om varig fast belægning
 - vejen anlægges med henblik på varig forbliven
 - => godkendelsespligt
 - Trappeanlægget i Aalborg (NMK-10-00415):
 - ♦ **Landskabsmodellering til rekreativt formål** på eternitgrunden i Aalborg med asbestfiberholdigt jord
 - byomdannelsesområde, herunder lokalplanlagt rekreativt anlæg (235.000 m³ jord)
 - anvendelse af asbestfiberholdigt og lettere forurenede jord fra grunden i stedet for tilførsel af rene materialer
 - => godkendelsespligt
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 40 (nyttiggørelse):
 - *”Enhver operation, hvis hovedresultat er, enten at affald opfylder et nyttigt formål ved at erstatte anvendelsen af andre materialer, der ellers ville være blevet anvendt til at opfylde en bestemt funktion, eller at affaldet bliver forberedt med henblik på at opfylde den bestemte funktion i anlægget eller i samfundet generelt. Bilag 5 B indeholder en ikke-udtømmende liste over nyttiggørelsesoperationer”.*
 - Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 14 (bortskaffelse)
 - ♦ *”Enhver operation, der ikke er nyttiggørelse, også hvis operationen som sekundær konsekvens fører til genvinding af stoffer eller til energiudnyttelse. Bilag 5A indeholder en ikke-udtømmende liste over bortskaffelsesoperationer”.*
-

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Riffelbanen i Engelstrup (NMK-10-00893 af 19. december 2017):
 - ◆ Reparation og forhøjelse af støjvold med lettere forurenede jord
 - De gennemførte støjberegninger viser, at den dermed etablerede støjvold reducerer støjen væsentligt mere end nødvendigt.
 - Den del støjvolden, som ikke er nødvendig til reduktion af støjen, anses som deponering og hermed omfattet af bilag 2, listepunkt K 207.
 - Deponeringsanlægget skal efterleve kravene i deponeringsbekendtgørelsen.
 - **Støjmålinger og støjberegninger skal overholde kvalitetskravene i bilag 4 til bekendtgørelse om kvalitetskrav til støjmålinger.**
 - => Bortskaffelse!
- FeF Chemicals (MAD.2012.3022):
 - ◆ Terrænhævning og dige med forurenede jord
 - Dokumentation for forhøjet vandstand og øget risiko for oversvømmelse
 - => Nyttiggørelse

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

- Vejen i Tårnby (MAD.2013.1249):
 - ◆ Vejbyggeri med anvendelse af klasse 4-jord som vejfyld
 - Det lægges til grund, at der ville være anvendt rene materialer, hvis det forurenede jord ikke kunne anvendes
 - => Nyttiggørelse
 - Trappeanlægget i Aalborg (NMK-10-00415):
 - ◆ Landskabsmodellering til rekreativt formål på eternitgrunden i Aalborg med asbestfiberholdigt jord
 - Byomdannelsesområde, herunder lokalplanlagt rekreativt anlæg (235.000 m³ jord)
 - Anvendelse af asbestfiberholdigt og lettere forurenede jord fra grunden i stedet for tilførsel af rene materialer
 - => Nyttiggørelse
-

Hvornår skal man have en § 19-tilladelse?

- Miljøbeskyttelseslovens § 19:
 - ◆ Stk. 1:
 - *"Stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, må ikke uden tilladelse*
 - 1) *nedgraves i jorden*
 - 2) *udledes eller oplægges på jorden eller*
 - 3) *afledes til undergrunden."*
 - ◆ Stk. 4:
 - *"Tilladelse efter stk. 1 ... gives af kommunalbestyrelsen, medmindre miljøministeren fastsætter andre regler".*
-

Hvornår skal man have en § 19-tilladelse?

- Forbuddet i miljøbeskyttelseslovens § 19 gælder, hvis anvendelsen af jorden udgør **en risiko for jord, undergrund eller grundvand**
 - ♦ => Krav om tilladelse
- Anvendelsesområdet for § 19-tilladelsen:
 - ♦ Der skal være tale om et konkret jordparti
 - ♦ Anvendelsen af jorden må ikke være godkendelsespligtig (MBL § 33, stk. 1)
 - ♦ Der må ikke være behov for vilkår, der er begrundet i andre beskyttelseshensyn end jord, undergrund eller grundvand
- ♦ Der taler imod en § 19-tilladelse, hvis der er tale om et permanent anlæg...
 - Miljøbeskyttelseslovens § 20, stk. 1:
 - *"Tilladelser meddelt efter § 19 kan til enhver tid og uden erstatning ændres eller tilbagekaldes af hensyn til*
 - *fare for forurening af vandforsyningsanlæg,*
 - *miljøbeskyttelsen i øvrigt."*

Hvornår skal man have en landzonetilladelse?

- Planlovens § 35, stk. 1:
 - ♦ *"I landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske **ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer...**"*
 - ♦ Ændring i anvendelsen:
 - Ændringen må antage en vis blivende karakter.
 - En periode på under 6 uger anses som udgangspunkt for kortvarig.
 - Det er en forudsætning for kravet om landzonetilladelse, at den ændrede anvendelse er relevant i forhold til landzonebestemmelsernes formål
 - ♦ Landzonebestemmelsernes formål:
 - jordbrugsinteresser,
 - natur- og landskabelige hensyn,
 - vækst og udvikling mv.

Hvornår skal man have en landzonetilladelse?

- Hvilke vilkår kan der stilles i en landzonetilladelse?
 - ◆ Landzonevejledningen:
 - *"Der bør ikke i landzonetilladelser stilles vilkår om forhold, som mere præcist kan fastsættes efter anden lovgivning."*
 - *"Da der kun kan stilles vilkår i forbindelse med en landzonetilladelse, hvis det er sagligt begrundet ud fra de hensyn, der skal varetages med landzonebestemmelserne, kan der således ikke stilles vilkår, som alene er begrundet af hensyn, der skal varetages efter anden lovgivning."*
 - Hvis et vilkår hører til i en miljøgodkendelse (eksempelvis driftsvilkår) eller en § 19-tilladelse (eksempelvis hensynet til jord og grundvand), skal der meddeles særskilt afgørelse efter disse regler

Landzonetilladelser og nyttiggørelse af jord

- Jordvolde af et vist omfang anses for en ændret anvendelse af et ubebygget areal, og kræver derfor landzonetilladelse.
 - ♦ Sådanne jordvolde påvirker landskabet og bør kun tillades, hvis der foreligger en særlig begrundelse for det.
 - Opfyldning af landbrugsarealer (terrænreguleringer) ikke ændret anvendelse af ubebyggede arealer, der kræver landzonetilladelse,
 - ♦ hvis opfyldningens formål er at forbedre landbrugsdriften,
 - ♦ og arbejderne ikke medfører, at arealerne udtages fra omdrift i længere tid.
 - Om terrænændringen kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, afhænger navnlig af terrænændringens omfang og hovedformål.
 - Hvis et anlæg mv. kan henføres under et listepunkt, skal der ansøges om en godkendelse efter MBL § 33
-

Hvornår kan man nøjes med en § 52-dispensation?

- Jordforureningslovens § 52, stk. 1:
 - ♦ *"Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt."*
 - Jordforureningslovens § 52, stk. 2:
 - ♦ *"Regionsrådet kan meddele dispensation fra forbuddet, såfremt ..."*
 - Jordforureningslovens § 52, stk. 4, 2. pkt.:
 - ♦ *"Yderligere forudsætter meddelelse af dispensation, at kommunalbestyrelsen i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller godkendelsesmyndigheden efter miljøbeskyttelseslovens § 33 fastsætter vilkår for jorddeponeringen. Såfremt amtsrådet ved lovens ikrafttræden har givet tilladelse til jorddeponering i råstofgrave i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33, gælder denne tilladelse fortsat."*
-

Hvornår kan man nøjes med en § 52-dispensation?

- Regionsrådet bør derfor efter formuleringen af jordforureningslovens § 52, stk. 4, 2. pkt., påse, at den fornødne tilladelse/godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven er meddelt
 - ♦ Forarbejderne indikerer dog, at det kan ske efterfølgende:
 - *"såfremt amtsrådet meddeler dispensation til at tilføre forurennet jord, skal råstofindvinderen eller grundejeren yderligere have dispensation i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33. Dette anses for at være gældende ret på nuværende tidspunkt, denne retstilstand er blot udtrykt i loven."*
 - ♦ Forurennet jord vil kræve tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, medmindre der er godkendelsespligt
 - ♦ Jord, som er affald, vil normalt kræve miljøgodkendelse som enten nyttiggørelses- eller deponeringsanlæg
 - => deponeringsbekendtgørelsen vil finde anvendelse på deponeringsanlæg

Hvordan spiller det hele sammen med jordflytningsbekendtgørelsen?

- Det gør det ikke....
 - Jordflytningsbekendtgørelsen har ophæng i jordforureningsloven
 - ♦ Den har til formål at sikre, at jord omfattet af bekendtgørelsen ikke flyttes til en placering, hvor den kan udgøre en risiko for miljøet og/eller menneskers sundhed
 - Jordflytningsbekendtgørelsen indeholder ikke forbud, rettigheder eller pligter i forbindelse med selve nyttiggørelsen af jorden
 - Miljøbeskyttelsesloven, affaldsbekendtgørelsen, planloven mv. er selvstændig lovgivning, som skal særskilt iagttages.
-

Dem vi ikke nåede i dag

- Lokalplanpligt, herunder miljøvurdering
 - Affaldsregulativer, kommunale ordninger og konkrete anvisninger
 - VVM-screening, VVM-redegørelse og evt. VVM-tilladelse
 - Habitatkonsekvensvurdering
 - Deponeringsbekendtgørelsen
 - Kravet om offentligt ejerskab til deponeringsanlæg
 - Restproduktbekendtgørelsen
-

Kontakt

Jacob Brandt

Partner, advokat (L) · København

Offentlig Virksomhed

T +45 72 27 33 63

M +45 25 26 33 63

E jab@bechbruun.com

København
Danmark

Aarhus
Danmark

Shanghai
Kina

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com

København
Danmark

Aarhus
Danmark

Shanghai
Kina

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com